



**PÄÄTÖS**

**Nro** 80/2019

**Dnro** ESAVI/1881/2018

Annettu julkipanon jälkeen  
5.3.2019

**ASIA**

Kalojen kasvattaminen verkkoaltaissa meressä Stora ja Lilla Granholmenin välisessä salmessa ja kalojen talvisäilytys verkkoaltaissa Kasnäsinniemen ja Djurholmenin välisellä alueella, Kemiönsaari

**HAKIJA**

Ab Salmonfarm Oy

**HAKEMUKSEN VIREILLETULO**

Ab Salmonfarm Oy on saattanut hakemuksen vireille Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 31.1.2018 sekä myöhemmin täydentänyt hakemustaan.

**LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA**

Ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentti sekä ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 2 momentin 11 e) kohta

Vesilain 3 luvun 2 § ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

**HAKEMUS**

**Toiminta ja sen sijainti**

Kaloja kasvatetaan Västanfjärdin saaristossa Stora ja Lilla Granholmenin välisessä salmessa yhteisellä vesialueella 322-528-876-10 ja kalojen talvisäilytys tapahtuu Kasnäsin niemen itäreunalla hakijan omistamaan kiinteistöön Kasnäs lax 322-498-4-53 kuuluvalla vesialueella Kemiönsaaren kunnassa. Suunniteltu kalojen lisäkasvu on noin 225 000 kg vuodessa ja talvisäilytykseen siirretään vuosittain noin 100 000–150 000 kg.

**Voimassa oleva lupa**

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on 10.12.2008 antamallaan päätöksellä nro 116/2008/3 myöntänyt Savo Taimen Oy:lle luvan kalojen kasvattamiseen verkkoaltaissa yhteisellä vesialueella 876-6 Gräggnäsin kylässä Stora ja Lilla Granholmenin välisessä salmessa. Vaasan hallinto-oikeus on 27.5.2010 antamallaan päätöksellä nro 10/0274/2 osin muuttanut lupaa.

Vaasan hallinto-oikeuden lupaan tekemien muutosten jälkeen sai verkkoalaiden pinta-ala olla enintään 2 800 m<sup>2</sup> ja vuosittain käytettävä rehu sisältää enintään 1 200 kg fosforia ja 9 700 kg typpeä. Mereen johdettava ominaiskuormitus fosforin suhteen sai olla enintään 6 g/kg ja typen suhteen 46 g/kg. Vaikutuksia vesialueeseen tuli tarkkailla Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Lupa on voimassa vuoden 2018 loppuun tai kunnes 31.1.2018 mennessä vireille saatetusta hakemuksesta annettu päätös on lainvoimainen.

Ab Salmonfarm Oy on vuonna 2011 ostanut Savon Taimen Oy:ltä kyseisen kasvatusluvan.

## Oikeus alueeseen

Yhteinen vesialue Vestergrundet och Granholmarnas samfällda vattenområde 322-528-876-10 on muodostettu 5.3.2010. Alueeseen kuuluu myös aiempi vesialue 322-528-876-6, jolle Länsi-Suomen ympäristölupavirasto oli päätöksellään nro 116/2008/3 kalankasvatusluvan Savo Taimen Oy:lle myöntänyt.

Hakija on vuokrannut noin 1,5 ha:n suuruisen alueen **AA:lta** ja **BB:ltä**, joilla on elinikäinen hallintaoikeus kyseiseen vesialueeseen. Vuokrasopimus on voimassa 1.1.2019 lähtien 31.12.2023 saakka ja jatkuu siitä lähtien toistaiseksi voimassaolevana.

Talvisäilytys tapahtuu hakijan omistamalla kiinteistöllä Kasnäs lax 322-498-4-52.

## Alueen kaavoitus

Kasvatusalueella on voimassa Västanfjärdin rantayleiskaava vuodelta 2006. Stora ja Lilla Granholmen samoin kun muut lähialueen saaret on merkitty pääosin maa- ja metsätalousalueeksi (MT) ja saarilla on lisäksi loma-asuntoalueita (RA). Meri on merkitty vesialueeksi (W).

Talvisäilytysalueella on voimassa Dragsfjärdin läntisen saariston rantaosayleiskaava vuodelta 2003. Siinä ranta-alue lähinnä talvisäilytysaluetta on merkitty teollisuusalueeksi (T), lisäksi rannoilla on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M-1 ja M-2) sekä loma-asuntoalueita (RA) Meri on merkitty vesialueeksi (W).

## Nykyinen toiminta

Laitoksella kasvatetaan ensimmäisen ja/tai toisen kasvukauden kirjolohta ja jatkossa mahdollisesti myös siikaa. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmästä saatujen tietojen perusteella Ab Salmonfarm Oy:n Granholmenin kalankasvatuslaitoksen viime vuosien toiminta ja päästöt on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Kalankasvatustilaston toiminta ja päästöt vuosina 2012–2016.

	2012	2013	2014	2015	2016	Keski-arvo
Lisäkasvu (kg/a)	170 000	174 000	145 000	161 000	175 000	165 000
Rehun fosfori (kg/a)	1 300	1 100	1 100	1 200	1 200	1 200
Rehun typpi (kg/a)	9 200	8 700	8 800	9 700	9 700	9 200
Fosforipäästö (kg/a)	620	410	560	520	470	520
Typpipäästö (kg/a)	4 500	3 900	4 800	5 200	4 900	4 700
Rehumäärä (kg/a)	136 000	131 000	131 000	149 000	148 000	139 000
Rehukerroin	0,80	0,75	0,90	0,93	0,84	0,84 *)
Fosforin ominaispäästö (g/kg/a)	3,6	2,4	3,9	3,2	2,7	3,2 *)
Typpien ominaispäästö (g/kg/a)	27	22	33	33	28	29 *)

\*) painotettu keskiarvo

Talvisäilytyksessä ei kaloja ruokita.

## Hakemuksen mukainen toiminta

### Yleistä

Hakemus on kaksiosainen. *Vaihtoehtoon 1)* mukaan saadaan kasvatuksessa käyttää eri rehuja vapaasti, kun taas *vaihtoehtoon 2)* mukaisesti saadaan käyttää ainoastaan itämerirehua. Itämerirehulla tarkoitetaan kalarehua, jonka valmistuksessa käytetään yksinomaan Itämerestä pyydetystä kalasta valmistettua kalajauhoa.

### Rakenteet

Laitos koostuu neljästä tai viidestä verkkoaltaasta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 3 500 m<sup>2</sup> ja tilavuus enintään 17 500 m<sup>3</sup>. Altaiden syvyys on 4–5 m. Altaat ankkuroidaan pohjaan ja merkitään merenkulkuviranomaisen hyväksymällä tavalla.

Hakijan ilmoituksen mukaan laitos sijoittuu seuraavien kulmapisteiden (koordinaatit ETRS-TM35FIN) muodostamalla alueella:

N: 6656066.131, E: 259228.585

N: 6656009.881, E: 259190.085

N: 6655959.381, E: 259406.085

N: 6655894.335, E: 259367.335

## Tuotanto

Kasvatettavien kalojen lisäkasvu on enimmillään noin 225 000 kg vuodessa. *Vaihtoehdon 1* mukaan (rehu oman valinnan mukaan) kalojen ruokintaan käytettävä rehu sisältää fosforia noin 1 400 kg/a ja typpeä noin 11 400 kg/a. *Vaihtoehdon 2* mukaan (itämerirehu) kalojen ruokintaan käytettävä rehu sisältää fosforia noin 2 000 kg/a ja typpeä noin 17 000 kg/a.

Kalat ruokitaan automaattilla. Kuivarehu säilytetään Kasnäsissa sijaitsevissa varastotiloissa.

## Talvisäilytys

Hakijan Kasnäsinniemen itäpuolella sijaitsevalle talvisäilytysalueelle siirretään vuosittain 100 000–150 000 kg kalaa. Kaloja ei ruokita talvisäilytyksen aikana.

## Jatkokäsittely

Kalat käsitellään Kasnäsissa sijaitsevassa Ab Salmonfarm Oy:n kalanjalostuslaitoksessa.

## Päästöt ja niiden rajoittaminen

Hakemuksen *vaihtoehdon 1* mukaan (rehu oman valinnan mukaan) kalankasvatuksen laskennallinen ravinnepäästö mereen on noin 700 kg fosforia ja noin 5 800 kg typpeä vuodessa. *Vaihtoehdon 2* mukaan (itämerirehu) kalankasvatuksen laskennallinen ravinnepäästö mereen on noin 1 000 kg fosforia ja noin 8 700 kg typpeä vuodessa.

Kun *vaihtoehdossa 2*) huomioidaan itämerirehun mukana Itämerestä poistuvat ravinteet, on käytettävän rehun nettopäästö hakijan laskelmien mukaan fosforin osalta -266 kg ja typen osalta 2 200 kg vuodessa. Fosforia siis poistuu Itämeren mittakaavassa enemmän kuin sitä rehun mukana mereen laitetaan.

Toiminnasta ei aiheudu haju-, pöly- tai meluhaittaa. Ruokinta-automaatti aiheuttaa matalaa ratinaa ruokinnan yhteydessä.

Hakemuksen mukainen kalankasvatus vastaa ympäristön kannalta parasta käytäntöä (BEP) merialueella.

## Jätteet

Kuolleet kalat (noin 500 kg/a) hapotetaan ja säilytetään säiliössä, josta ne kuljetetaan kompostoitavaksi biokaasuksi. Rehusäkit (noin 1 000 kg/a) ja muu jäte toimitetaan hyötykäyttöön tai jätteen jätteenkäsittelypaikalle.

## Ympäristön tila ja hankkeen vaikutukset siihen

### Merialue

Kalankasvatuslaitos sijoittuu Stora ja Lilla Granholmenin väliseen salmeen Kemiönsaaren kunnan Västanfjärdin välisaaristossa. Paikka on keskellä Finsjölandet saaren eteläpuolella olevaa selkävesialuetta. Garnholmenin salmessa keskimääräisen pintavirtauksen oletetaan olevan yli 10 cm/s ja alueen veden vaihtuvuutta voidaan pitää hyvänä. Salmen pohja viettää itään ja vähimmäissyvyys on 6–8 m. Laajemmin alueen syvyys vaihtelee 5 m:stä 41 m:iin. Vallitsevat tuulet ja merenpinnan korkeusvaihtelut tehostavat vedenvaihtuvuutta.

Talvisäilytyspaikka sijaitsee Kasnäsinniemen ja Djurholmenin välisessä salmessa. Vesisyvyys alueella vaihtelee ja on laajoilla alueilla alle 10 m, mutta altaiden kohdalla veden syvyys on yli 10 m.

Vesiviljelyn kansallisen sijainninhjaussuunnitelman mukaan vesialueille, joiden ekologinen tila on hyvää huonompi, tuotantolaitoksia voidaan keskitää riittävän syville ja virtaaville vesialueille, joissa tuotanto ei merkittävästi haittaa vesistön muuta käyttöä eikä heikennä vesialueen tilaa. Granholmenin kasvatuspaikka ei sisälly vesiviljelyn kansallisessa sijainninhjaussuunnitelmassa mainittuihin vesialueisiin, mutta sen etelä- ja pohjoispuolisilla selkävesillä on alueita, joille suunnitelman mukaan voitaisiin keskitää alle 200 000 kg:n vuosituotannon käsittävä kasvatusyksikkö.

### Kuormitus

Laitos sijaitsee välisaaristossa, jolle kohdistuu koko merialueen taustakuormitus sekä eri toimintojen kuten teollisuuden, asutuksen jätevesien, vapaa-ajan asutuksen sekä maatalouden tuottama ravinnekuormitus.

### Vesiympäristö

Hakemuksen liitteenä on toimitettu Lounais-Suomen vesi- ja ympäristö Oy:n Kasnä-Rosala-Hiittinen merialueen yhteistarkkailuraportit viimeiseltä kymmeneltä vuodelta. Hakemuksessa on lisäksi esitetty Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy:n laatima 15.1.2018 päivätty lausunto Ab Salmonfarm Oy:n 2011–2017 velvoitetarkkailututkimusten perusteella. Lausunnossa on laitoksen toiminnan vaikutuksia arvioitu veden laatua, kasviplanktonia, päällyksiviä ja pohjaeläimiä koskevien tutkimusten tulosten perusteella.

Vesinäytteet on otettu vuosittain heinä–elokuussa kolmelta näytepisteeltä: Granholmenin laitoksen itäpuolelta (piste 148), luoteispuolelta (147) ja laitoksen lähialueelta (M). Kasviplankton näyte on otettu laitoksen itäpuolella sijaitsevalta näytepisteeltä niin ikään vuosittain.

Velvoitetarkkailun 2010–2017 mukaan Granholmenin lähialueen tila on ollut pintavesien ekologisen tilan perusteella tyydyttävä. Vuosien 2011–2017 näytteenottojen perusteella kokonaisfosforin pitoisuus on vaihdellut välillä 13–33 µg/l ja kokonaistypen pitoisuus välillä 250–580 µg/l. Kokonaisfosfori- ja -tyypipitoisuudet ovat olleet keskimäärin laitoksen lähialueella hieman suurempia kuin laitoksen itä- ja luoteispuolella. Keskimääräinen klorofyllipitoisuus on vaihdellut välillä 4,4–4,7 µg/l. Vuosien väliset erot vedenlaadussa ovat huomattavia ja on huomattava, että tulokset perustuvat vuosittain yhtenä päivänä otettuihin näytteisiin.

Taulukko 1. Granholmenin kalankasvatuslaitoksen lähialueen vedenlaatu-tiedot 2011–2017.

Asema	Tyyppi	Aika	Syv. m	Kok.N µg/l	Kok.P µg/l	Klorof. µg/l	K-plankton mg/l	Näk.syv. m
<b>147 Skäret</b>								
	Lv	25.7.2011	0-6	580	26	7,5		2,5
		30.7.2012	0-6	370	18	2,7		3,0
		29.7.2013	0-10	320	13	2,1		4,7
		28.7.2014	0-8	410	19	5,8		3,9
		28.7.2015	0-8	400	27	7,3		3,2
		31.8.2016	0-10	360	24	4,7		4,5
		21.8.2017	0-8	250	24	2,9		3,9
		keskiarvo		384	22	4,7		3,7
<b>M Anl. 725 E</b>								
	Lv	Määritys: Kok.N (µg/l)						
		NäytePvm	en nimi	Tulos	Tulos	Tulos		
		25.7.2011	0-6	510	24	5,6		3,0
		30.7.2012	0-8	360	21	3		3,7
		29.7.2013	0-10	350	33	1,9		4,9
		28.7.2014	0-6	470	24	6,5		3,8
		28.7.2015	0-8	370	25	6,6		3,6
		31.8.2016	0-10	460	33	4,7		4,8
		21.8.2017	0-8	340	32	2,2		4,0
		keskiarvo		409	27	4,4		4,0
<b>148 Mäsholmen</b>								
	Lv	Määritys: Kok.N (µg/l)						
		NäytePvm	en nimi	Tulos	Tulos	Tulos		
		25.7.2011	0-6	500	22	5,9		3,0
		30.7.2012	0-6	350	18	3,3	0,47	3,0
		29.7.2013	0-10	360	24	2	0,39	5,0
		28.7.2014	0-10	440	19	6,2	0,56	4,3
		28.7.2015	0-8	440	24	6	1,0	3,8
		31.8.2016	0-10	350	24	4,2	0,42	4,3
		21.8.2017	0-8	250	28	3,7	P	3,9
		keskiarvo		384	23	4,5	0,6	3,9

Hakemuksen mukaan laitoksen vaikutus vesistön tilaan on vähäinen ja vertailualueen kehitys on ollut samansuuntainen. Tämä ilmentää alueen laajaa taustakuormitusta. Kalankasvatuksen ravinnepestöt Kasnäs-Rosala-Hiittinen merialueella ovat alentuneet selvästi 1990-luvun puolivälin jälkeen.

Päällysvä- eli perifytontutkimus tehtiin viimeksi vuonna 2010, jolloin Granholmenin alueella oli yhteensä 10 asemaa. Päällysväen kasvua tutkittiin kahtena kahden viikon pituisena jaksana heinä-elokuussa. Ensimmäisen jakson jälkeen Granholmin alueella klorofyllimäärä oli alustojen keskiarvona

asemittain 1,5–4,6 mg/m<sup>2</sup> ja toisen jakson jälkeen 5,8–21,0 mg/m<sup>2</sup>. Kalan- kasvatustoiminnan vaikutus näkyi mahdollisesti molempien jaksojen jälkeen laitoksen itäpuolella, mutta vaikutusalueen laajuutta ei pystytty tarkemmin rajaamaan. Myös paikalliset olosuhteet kuten virtaukset vaikuttavat paljon klorofyllimääriin sekä laitosten lähellä että vertailualueilla.

## Pohja ja pohjaeläimistö

Pohjaeläintutkimus tehtiin viimeksi vuonna 2015 ja pohjaeläinasemia on Granholmenin laitoksen lähialueella neljä. Kaksi asemaa on laitoksen kaakkoispuolella (332 ja 333) ja kaksi luoteispuolella (330 ja 331S). Lajiluku oli asemittain 5–14. Kolmen näytteen keskiarvona yksilömäärä oli 3 878–7 833 kpl/m<sup>2</sup> ja biomassa noin 21-80 g/m<sup>2</sup>.

Stora Granholmenista luoteeseen asemalla 330 hallitsi liejusimpukka (*Macoma baltica*) sekä yksilömäärää että biomassaa. Asemalla 331S eläimistö oli kohtalaisen monipuolinen, mutta liejusimpukka ja *Marenzelleria* -monisukasmato olivat hallitsevia. Laitoksesta kaakkoon asemalla 332 oli *Marenzelleria* -monisukasmato runsain, mutta myös raakkuäyriäisiä (*Ostracoda*) oli runsaasti. Asemalla 333 sedimentti oli hapeton ja eläimistö niukka.

Taulukko 2 Granholmenin alueen pohjaeläinasemien pohjanlaatu vuonna 2015.

Asema nr	Syv. m	Pohjan laatu	Huom.
330	21	Musta/harmaa savilieju. Pinta ruskea (1 cm), välissä harmaa kerros (7 cm), alimpana mustaa. Seulontajäänöksessä järvimalmia ja kasvijätettä.	
331S	14	Harmaa soransekainen savi. Pinta ruskea (1 cm). Seulontajäänöksessä järvimalmia ja kasvijätettä.	Kaikki näytteet vuosivat.
332	32	Musta/harmaa savilieju. Pinta ruskea (1 cm), välissä harmaa kerros (4 cm), alimpana mustaa. Rikkivedyn haju. Seulontajäänöksessä kasvijätettä.	
333	39	Musta sulfidilieju, jossa pari harmaata raitaa. Voimakas rikkivedyn haju. Seulontajäänöksessä kasvijätettä.	

Asemista 331S on luokiteltu puoliterveeksi/puoliliikaantuneeksi, asemat 330 ja 332 puoliliikaantuneiksi ja 333 liikaantuneeksi. Mustat sedimenttikerrokset ja rikkivedyn haju kuvaavat hapen vajausta pohjan läheisissä vesikerroksissa.

## Kalasto

Vaikutusalueen kalasto on välisaaristolle tyypillistä. Hakemuksen mukaan laitoksen ympärillä on riittävästi vapaata vesitilaa, minkä vuoksi toiminnan ei katsota vaikuttavan kalastoon.

## Luonnonsuojelualueet ja hankkeen vaikutukset niihin

Laitoksen vaikutusalueella ei ole suojelualueita.

## Vesienhoito- ja merenhoitosuunnitelma

Laitospaikka sijaitsee Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueella. Aluetta koskevan vuosien 2016–2021 vesienhoitosuunnitelman mukaan kalankasvatuksen kuormitusta tulee vähentää erityisesti niillä alueilla, joilla ekologinen tila on hyvää huonompi tai tila uhkaa heikentyä kalankasvatuksen kuormituksen johdosta, ja joilla vesistöjen tilaa voidaan parantaa kalankasvatuksen kuormituksen alentamisella. Uusi kalankasvatus tulee suunnata kansallisen vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelman mukaisille kalankasvatukseen soveltuville alueille.

Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelman 2016–2021 yleisistä ympäristötavoitteista kalankasvatusta koskettelee erityisesti rehevöitymisen vähentäminen. Suunnitelman mukaan merenhoidon tavoitteiden saavuttamisen kannalta erityisesti vähemmän kuormittavien laitostyyppien kuten kiertovesilaitosten kehittäminen on tärkeää ja sen lisäksi tavoitteeksi tulee ottaa siirtyminen Itämeren kalasta ja Itämeren alueella kasvatetusta kasvi-raaka-aineesta valmistetun rehun käyttöön.

## Alueen käyttö ja hankkeen vaikutukset siihen

### Kalastus

Granholmenin kalakasvatustiloksen lähivesillä toimii kaksi ammattikalastajaa. Nämä ovat ilmoittaneet, ettei kalankasvatustiloksesta ole heille haittaa. Erityisesti suomukalojen kalastuksen kannattavuus on heikentynyt hylkeiden ja merimetsojen yleistymisen seurauksena. Silakan ja kilohailin troolikalastukseen eivät nämä muutokset ole vaikuttaneet. Turunmaan saaristoalueella toimi vuonna 1982 243 ammattikalastajaa ja 400 sivuammattikalastajaa. Vuonna 2017 vastaavat luvut olivat 20 ammattikalastajaa ja 56 sivuammattikalastajaa. Suomukalasalais on vastaavana aikana romahtanut Turunmaan saaristossa 264 tonnista 68 tonniin.

Hakemuksen mukaan tiloksen ympärillä on riittävästi vapaata vesitilaa, minkä vuoksi toiminnan ei katsota vaikuttavan kalastukseen.

### Vesiliikenne

Laitoksen läheisyydessä ei kulje yleisiä kulkuväyliä.

### Virkistyskäyttö

Stora ja Lilla Granholmenilla on vapaa-ajanasutusta. Lähin vapaa-ajanasutus on noin 100 m:n etäisyydellä tiloksesta. Hakija arvioi, että etäisyydet ovat riittävät, jotta ei haittavaikutuksia virkistyskäytölle aiheudu.

### Muu käyttö

Kalankasvatustiloksen lähellä ei ole erityiskäyttöön otettuja alueita.

## Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Laitos osallistuu Kasnäs-Rosala-Hiittinen alueen yhteistarkkailuun. Tarkkailu jatkuu hyväksytyt tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

## HAKEMUKSEN KÄSITTELY

### Hakemuksen täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemustaan 31.1.2018, 20.4.2018, 29.5.2018, 3.8.2018 ja 6.8.2018. Täydennyksissä on muun muassa toimitettu hakemusasiakirjat sähköisenä, laitoksen koordinaatit, talvisäilytystä koskevat tiedot, tarkennusta kasvatettavista kaloista ja käytettävistä rehuista sekä kyseisen kasvatusalueen hallintaan liittyvä vuokrasopimus. Täydennysten sisältö on kuvattu edellä hakemuksen sisältökohdassa.

### Tiedottaminen

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Kemiönsaaren kunnassa varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 28.9.2018. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksesta lausunnon Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta ja kalatalousviranomaiselta, Kemiönsaaren kunnalta, Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta sekä Liikenneviraston meriväyläyksiköltä.

Kuulutus on lähetetty erikseen tiedoksi asiakirjoista ilmeneville viranomaisille ja asianosaisille.

### Lausunnot

**1) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue** on esittänyt, että Salmonfarm Oy:n Granholmin kalankasvatuslaitos sijaitsee hyvän vedenvaihtuvuuden alueella Stora Granholmenin ja Lilla Granholmenin saarten välissä. Kasvatuspaikalla saarten välisessä salmessa veden syvyys on alle 10 m, mutta saaria ympäröivä merialue on yleisesti 15-40 m syvä. Pohjan syvyysprofiili vaihtelee kuitenkin jyrkästi ja alueelle on ominaista, että syviä alueita reunustavat matalammat alueet. Tämän takia alueelle on ominaista myös hapettomuudesta kärsivät merenpohjat.

Vesienhoidollisesti laitosta ympäröivä merialue kuuluu lounaisen välisaariston pintavesityyppiin ja Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston rannikkovesimuodostumaan. Vesimuodostuman ekologinen tila on tyydyttävä, kuten lähes koko Saaristomeren. Vesienhoidon tavoitteena on, että Dragsfjärdin

ja Västanfjärdin välisaariston vesimuodostuman tila on hyvä viimeistään vuoteen 2027 mennessä.

Laitos ei sijaitse vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelman osoittamalla vesiviljelyn keskittämisaalueella, mutta lähimmät tällaiset alueet sijaitsevat laitoksesta noin puolen kilometrin päässä. Vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelman mukaan näillä alueilla on mahdollista kasvattaa kalaa vuodessa enintään 200 tonnia. Lähimmät muut kalankasvatustilat sijaitsevat runsaan neljän ja viiden kilometrin päässä Granholmin laitoksesta. Muuta kuormitusta alueelle tulee pohjoisesta Halikonlahdelta, vapaa-ajan asutuksesta ja virtausten mukana Suomenlahdelta. Myös sisäisellä kuormituksella on merkitystä, sillä alueen pohjat ovat profiililtaan alttiita hapettomuuteen.

Kalankasvatuksen vaikutuksia tutkitaan yhteistarkkailussa Kemiönsaaren eteläpuolisella merialueella Kasnäs-Rosala-Hiittisten merialueella. Tutkimuksiin kuuluvat vuosittain tehtävät vedenlaadun ja kasviplanktonitutkimukset sekä määrävuosin tehtävät päällysvä- ja pohjaeläintutkimukset.

Vedenlaatututkimusten perusteella laitoksen lähellä tuotantokerroksen kokonaisfosforipitoisuus on ollut keskimäärin 29 µg/l, kokonaistyyppipitoisuus 404 µg/l, a-klorofyllipitoisuus 4,0 µg/l ja näkösyvyys 4,0 m vuosina 2011–2018. Vastaavasti vertailualueilla 600 m:n ja runsaan kilometrin päässä kokonaisfosforipitoisuus oli havaintoasemien keskiarvona 22 µg/l, kokonaistyyppipitoisuus 371 µg/l, a-klorofyllipitoisuus 4,3 µg/l ja näkösyvyys 3,9 m. Ammoniumtyppipitoisuudessa oli lähialueen ja vertailualueen välillä selvä ero: laitoksen lähellä se oli keskimäärin 32 µg/l ja vertailualueilla 13 µg/l vuosina 2011–2018. Kasviplanktonin kokonaisbiomassa oli vuosien 2012–2016 keskiarvona laitoksen lähellä 0,7 mg/l.

Ekologisesti hyvässä tilassa olevan lounaisen välisaariston pintavesityypissä kokonaisfosforipitoisuuden tulisi olla enintään 20 µg/l, tyyppipitoisuuden enintään 310 µg/l ja näkösyvyyden vähintään 4,6 m. Lukujen vertailua laitoksen veloitettarkkailutuloksiin vaikeuttaa jonkin verran se, että kokonaisravinteiden mittaukset on tehty tuotantokerroksen koonnasta eikä luokittelun ohjeistuksen mukaan metrin syvyydestä. Ero ei kuitenkaan ole suuri, sillä esimerkiksi vertailualueella koonnasta mitattu keskimääräinen fosforipitoisuus vuosina 2011–2018 oli noin mikrogramman suurempi kuin vastaavaan aikaan metrin syvyydestä mitattu arvo. Biologisista muuttujista a-klorofyllipitoisuuden tulisi olla hyvässä tilassa olevassa lounaisen välisaariston pintavesityypissä enintään 2,5 µg/l ja kasviplanktonin kokonaisbiomassan tulisi olla enintään 0,4 mg/l.

Vuosien 2011–2018 aikana kokonaisfosforipitoisuus on kehittynyt huonompaan suuntaan sekä lähialueella että vertailualueilla ja pitoisuuksien kasvaminen on ollut suurempaa lähialueella kuin vertailualueilla. Esimerkiksi kokonaisfosforipitoisuus oli laitoksen lähellä vuosina 2011–2014 keskimäärin 26 µg/l ja vuosina 2015–2018 keskimäärin 32 µg/l. Kokonaistyyppipitoisuuksien osalta kehitys on ollut myönteistä eli pitoisuudet ovat pienentyneet, mutta myönteinen kehitys on ollut selvempää vertailualueilla. Näkösyvyys on pysynyt laitoksen lähellä suunnilleen samana, mutta vertailualueella se

on parantunut. Klorofyllipitoisuuksissa ei ole nähtävissä selvää muutosta laitoksen lähellä eikä vertailualueilla.

Granholmin laitoksen toiminnan vaikutuksia tarkkaillaan neljällä pohjaeläin- asemalla 400–1 200 m:n päässä laitoksesta. Vuoden 2009 tutkimuksessa näyte saatiin kolmelta asemalta. Lajiston, yksilömäärän ja kokonaisbiomassan perusteella kaksi pohjista luokiteltiin likaantuneeksi ja yksi erittäin likaantuneeksi. Sen sijaan vuoden 2015 tutkimuksessa pohjien tilassa oli tapahtunut muutos parempaan ja yksi asemien pohjista luokiteltiin puoliterveeksi/puoliliikaantuneeksi, kaksi puoliliikaantuneeksi ja vain yksi likaantuneeksi. Likaantunein pohja sijaitsee kauimpana laitoksesta, mutta se sijaitsee myös syvimmällä. Pohjien tilassa oli tapahtunut yleisesti paranemista koko tutkimusalueella, vaikka osassa tila oli pysynyt ennallaan.

Vuoden 2015 pohjaeläintutkimuksessa itämerensimpukan kokoluokkajakaumissa nuoret yksilöt dominoivat laitoksesta pohjoiseen olevilla asemilla, mikä viittaa ajoittaiseen hapen puutteeseen pohjan lähellä. Laitoksesta etelään, lähimpänä olevalla asemalla, oli nuorten yksilöiden lisäksi runsaasti myös vanhempia yksilöitä, mikä kertoo hyvästä yhtäjaksoisesta happitilanteesta pohjan lähellä. Syvät pohjat ovat alueella alttiimpia hapettomuuteen, minkä takia laitoksen pohjaeläinasemista syvimmällä asemalla oli vähiten yksilöitä. Yksilöitä oli kuitenkin tasaisesti eri kokoluokista, mikä viittaa siihen, ettei pohjalla ole ollut täydellistä hapettomuutta.

Pohjaeläinten osalta Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston vesimuodotuman ekologinen tila on arvioitu hyväksi, mutta tarkkailussa käytetyn Lepäkosken menetelmän perusteella pohjien tila vaihteli vuonna 2015 puoliterveestä/puoliliikaantuneesta likaantuneeseen. Ekologinen luokittelu painottaa hapettomuutta sietäviä lajeja pohjaeläinten luokittelussa, minkä takia yleensä ainoastaan hapen puutteesta kärsivät pohjat saavat ekologisessa luokittelussa pohjaeläinten osalta hyvää huonomman luokan.

Päällysläytötutkimus on tehty viimeksi vuonna 2010. Tutkimus tehtiin kahden kahden viikon jaksolla heinä-elokuussa. Päällysläytöasemia oli neljä noin 200 m:n päässä laitoksesta ja neljä noin kilometrin ja yksi vajaan kahden kilometrin päässä laitoksesta. Tulosten mukaan laitoksen lähellä olevilla asemilla klorofyllimäärät olivat ensimmäisellä jaksolla keksimäärin 36 % suuremmat kuin kauempana olevilla asemilla. Toisella jaksolla lähiasemien klorofyllimäärät olivat keskimäärin 69 % suuremmat kuin kauempana olevilla asemilla.

Tarkkailutulosten perusteella meriveden tilassa ei ole tapahtunut sellaisia muutoksia, että kalankasvatusta kyseisellä paikalla voitaisiin lisätä. Fosforipitoisuus on ollut nousussa vuodesta 2011 sekä lähialueella että vertailualueilla. Monet vedenlaadun muuttujista olivat koholla nimenomaan laitoksen läheisyydessä, vaikka alue on hyvän veden vaihtuvuuden piirissä. Ekologisessa luokittelussa käytetyt indikaattorit osoittavat kaikki pohjaeläimiä lukuun ottamatta hyvää huonompaa tilaa ja pohjaeläimetkin toisen luokittelukriteerin perusteella puoliterveitä/puoliliikaantunutta, puoliliikaantunutta tai liikaantunutta tilaa.

Vesiviljely-yksikkö ei sijaitse suojelualueella eikä myöskään Natura-alueella tai sen läheisyydessä.

Itämerirehun käyttö sinällään on positiivista ja sitä kannattaa edistää. Itämerirehun käytöllä voidaan vähentää Itämeren mittakaavassa kalankasvatuksen nettokuormitusta. Pistemäisen kuormituksen lisääminen paikallisesti lisää kuitenkin kyseisen alueen rehevöitymistä. Itämerirehun käytöllä ei voida vaikuttaa yksittäisen toiminnan lupamääräyksiin tai lupaharkintaan vaan kalankasvatustiloksen paikalliskuormituksen haittoja tulee aina arvioida laitoksen sijoituksen ja mitoituksen kautta. Ab Salmonfarm Oy:n tarkkailutulosten perusteella meriveden tilassa ei ole tapahtunut sellaisia parannuksia, että kalankasvatusta kyseisellä paikalla voitaisiin lisätä. Laitokselle voidaan myöntää lupa jatkaa toimintaa enintään nykyisten luparajojen mukaisena. Laitoksella on saavutettu erinomaisia rehukertoimia ja parhaimmalla rehukertoimella ja nykyisessä luvassa sallituilla ravinnesisällöillä (rehun sisältämä P 0,8%) laitoksen lisäkasvu voi olla jopa 200 000 kg. Altaiden pinta-alan kasvulle ei ole estettä.

Talvisäilytyspaikaksi on hakemuksessa esitetty hakijan teurastamon edustaa Kasnäsinniemen ja Djurholmenin välissä. Kyseisessä paikassa talvisäilytetään kalaa myös useammalta muulta toiminnanharjoittajan omistamalta kalankasvatustilokselta. Kaloja voidaan talvisäilyttää 1.11.–30.4. välisenä aikana hakemuksessa esitetyssä paikassa edellyttäen, ettei kaloja ruokita talvivarastointipaikassa. Mikäli esim. sääolot estävät kassien siirtämisen päätöksessä määrättyjen aikataulujen mukaisesti tulee asiasta ilmoittaa valvovalle viranomaiselle ja suorittaa kassien siirrot heti kun se on mahdollista. Talvivarastopaikassa sijaitseville kasseille on asetettava maksimipinta-ala.

Luvan saaja tulee lisäksi velvoittaa:

- Pitämään laitoksen toiminnoista hoitopäiväkirjaa, johon on merkittävät tiedot käytetyn rehun määrästä ja laadusta, laitokselle tuoduista ja sieltä poistetuista kalamääristä, tiedot kalojen lääkinnästä ja kalakuolemista, sekä muut valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot. Päiväkirja tulee säilyttää laitoksella ja vaadittaessa esittää valvontaviranomaiselle.
- Toimittamaan Y -vastuualueelle vuosittain kunkin vuoden helmikuun loppuun mennessä edellistä vuotta koskeva yhteenveto.
- Vaadittaessa antamaan Y -vastuualueelle muitakin tarpeellisia tietoja ja selvityksiä hoitopäiväkirjassa esitettävien tietojen luotettavuuden tarkistamiseksi.
- Tekemään kaikista kalataudeista ja niiden hoidosta tarvittavat merkinnät hoitopäiväkirjaan ja ilmoittamaan vakavista kalatautitapauksista myös Y -vastuualueelle.
- Kustannuksellaan suorittamaan vesistövaikutusten tarkkailua Y -vastuualueen hyväksymällä tavalla, sekä toimittamaan tarkkailujen tulokset Y -vastuualueelle sekä tarpeellisilta osin Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja antamaan tarvittaessa tarkkailutiedot myös asianosaisten nähtäväksi. Tarkkailua tulee suorittaa myös silloin, kun laitos ei väliaikaisesti toimi tai toiminta on vähäisempää kuin lupa sallii.

- Poistamaan ankkuripainot, köydet, kalankasvatusaltaat ja -kehikot ym. kalankasvatukseen liittyvät rakenteet vesistöstä, kun kalankasvatuslaitos lopettaa toimintansa pysyvästi.

Ympäristölupa voidaan myöntää siten, että se on voimassa toistaiseksi.

Hankkeessa on otettu huomioon Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman tavoitteet.

**2) Liikenneviraston meriväyläyksikkö** on todennut, että verkkoaltaiden läheisyydessä ei kulje vesilain mukaisia yleisiä kulkuväyliä. Kala-altaiden ankkuroinnissa käytetyt köydet ja vaijerit eivät saa estää tai haitata alueen vesiliikennettä. Mikäli olemassa olevia kala-altaita ei ole merkitty, on ne merkittävä kalanpyydysten merkinnästä kalastuslaissa annettujen ohjeiden mukaisesti. Altaat ovat varustettava tarpeen mukaan joko heijastimella tai valolaitteilla kalanpyydyksissä käytettävistä valomerkeistä annetun asetuksen (16.7.1954/338) mukaisesti pimeässä havaitsemista varten. Kala-altaiden omistaja vastaa merkkien rakentamisesta ja ylläpidosta.

## Muistutukset ja mielipiteet

**3) 3.1** sekä **3.2, 3.3 ja 3.4** on kiinteistöjen omistajina ja kiinteistöjen yhteisen vesialueen 322-528-876-5 osalta todenneet, että etäisyys kiinteistöiltä kyseiselle kalojen kasvatuspaikalle on noin 1 000 m.

Muistuttajat ovat vastustaneet luvan myöntämistä hakemuksen mukaiselle toiminnalle seuraavilla perusteilla:

- 1) Kalankasvatus kyseisellä paikalla alkoi 1980-luvun alussa pienimuotoisena harrastustoimintana laajentuen myöhemmin nykyisiin mittoihin. Alusta alkaen toiminta on vaikuttanut kielteisesti vedenlaatuun ja kalansaaliit ovat heikentyneet jopa siinä määrin, että rajoittunut kotitarvekalastus estyy. Ennen kalankasvatuksen aloittamista oli vesissä runsaasti ahventa, haukea, kampelaa ja siikaa sekä muita kalalajeja. Nyttemmin on ahvenen saanti huonoa, haukea saa 2–3 kertaa vuodessa; siika ja kampela ovat harvinaisuuksia. Tilalle ovat tulleet runsaat lahnasaaliit sekä muut ”roskakalat”, joita ei aiemmin näissä vesissä ollut. Voidaan sanoa, että suomukalat ovat lähes kokonaan hävinneet lukuun ottamatta ”roskakaloja”. Todennäköisin syy muutokseen on vesien rehevöityminen. Kun näkösyvyys neljäkymmentä vuotta sitten oli viisi metriä, vaihtelee se nyt yhden ja kahden metrin välillä. Paksu kerros vihreää limaa peittää rakkolevän, minkä seurauksena tämä – kalanpoikasten lastenkamari – on voimakkaasti vähentynyt. Pääosa matalikoista ja lahdista peittyy keltaruskeisiin leviin. Vedet ovat kesäaikaan ajoittain ja paikoitellen niin epämiellyttäviä, sameita ja limaisia, että on mahdotonta uida. Olemme tietoisia siitä, että Suomenlahden ja Itämeren vedenlaatu on hivenen kohentunut viime vuosina rannikkoalueiden tehostetun jätevedenpuhdistuksen myötä. Saartamme ympäröivät vedet eivät kuitenkaan

ole puhdistuneet, pikemminkin päinvastoin. Tähän voivat vaikuttaa osittain pohjien muodot, Granholmsfjärdenillä on paikoitellen 20–40 m:n syvänteitä. Ulompana merellä vedet eivät ole näin syviä. Matalammat vedenalaiset harju- ja kallioselänteet rajaavat sisäsaariston ulkosaaristosta. Näin ollen veden vaihtuvuus alueella on huono ja kalankasvatuksen likaamat vedet eivät pääse virtaamaan muualle. Granholmsfjärden on siis eräänlainen kylpyamme, jossa likavedet läiskähtelevät edestakaisin.

- 2) Hakemuksen lyhennelmästä saa sen kuvan, että kalankasvatus verkkoaltaissa on ympäristöystävällistä toimintaa, näin ei kuitenkaan ole asian laita. Hakemuksessa mainittu käytettävä rehumäärä (139 000 kg) verrattuna tuotettavaan kalamäärään (165 000 kg) antaa valheellisen kuvan puhtaasta ympäristöystävällisestä toiminnasta. Virhe syntyy, kun painon osalta verrataan kuivattua rehua (0 % vettä) tuoreeseen kirjoloheeseen (70 % vettä). Laskelma tulisi käyttää tuoretta silakkaa tai kilohailia, jotka sisältävät noin 70 % vettä. 139 000 kg:n kuivarehun valmistamiseen on pyydyttävä noin 436 000 kg silakkaa, joka murskataan, kuivataan ja tehdään pelleteiksi. Oikeasti siis kalankasvatustuloksella heitetään vuosittain mereen 436 000 silakkakilon kuivatut jäänteet ja siitä tuloksena on 165 000 kg kirjolohta. Voidaan kysyä minne loppuosa, noin 324 000 kg, kuolleesta silakasta joutuu? Se on joutunut mereen ulosteiden muodossa. Suurin osa sisään otetuista ravinteista tulee ulos toisesta päästä. Tämä luonnonlaki koskee niin kaloja, ihmisiä kuin sikoja. Näkemyksemme mukaan hakemuksessa esitetty laskema on yritys johtaa niin viranomaiset kuin kansalaiset harhaan tässä asiassa.

Ulostemassa, joka puhdistamattomana päästetään mereen kiinteistöjemme rajan läheisyydessä sisältää pahimmassa tapauksessa noin 1 000 kg fosforia. Tätä voi verrata Kemiönsaaren kunnan jätevedenpuhdistamon (5 500 asukasta) vuosittaisiin fosforipäästöihin, jotka vuonna 2017 olivat noin 28 kg. Jos kunnan jätevedet olisi laskettu käsittelemättöminä mereen, olisi tuolloin fosforimäärä vastannut suurin piirtein kalankasvatustuloksen lupahakemuksen mukaista fosforimäärää. Ajatus on groteski ja räikeässä ristiriidassa voimassa olevan ympäristölainsäädännön ja naapuruussuhdelain kanssa.

- 3) Laitoksen ympäristöystävällisyyttä korostaakseen hakemuksessa on todettu, että *"Kun vaihtoehdossa 2 huomioidaan itämerirehun mukana Itämerestä poistuvat ravinteet, on käytettävän rehun nettopäästö hakijan laskelmien mukaan fosforin osalta -266 kg ja typen osalta 2 200 kg vuodessa. Fosforia siis poistuu Itämeren mittakaavassa enemmän kuin sitä rehun mukana mereen laitetaan"*. Väite tuntuu vakuuttavalta, mutta on vahvasti harhaanjohtava. Jotakuinkin kaikki, mitä Suomen väestö syö, on peräisin suomalaisilta mailta tai vesistä. Se ei anna oikeutta päästää jätevesiä vesistöihin tai Itämereen. Minkkitarhoilla ja sikatiloilla kulutetaan kotimaista rehua, mutta ei niidenkään anneta päästää ravinteitaan nykyisellään puhdistamattomina vesistöihin. Kotimainen metsäteollisuus nojaa kotimaiseen raaka-aineeseen, mutta kuitenkin se on joutunut viime vuosikymmeninä investoimaan miljardeja puhdistuslaitoksiin. Ja

vielä vuodesta 2019 lähtien tulee mökkiläisten saaristossa tehdä suurilla investoinneilla puhdistamoita jopa mökkien harmaille vesille puhumatta-kaan vesikloseteista – huolimatta siitä, että saaristolaiset pääosin syövät kotimaista ruokaa.

Kalankasvatus vailla puhdistusta on todennäköisesti viimeinen teollisuuden haara, jonka sallitaan jatkaa laajaa ja rajoittamatonta ympäristötuhoa. Hakemuksen laskelmat ja perustelut muodostavat lähinnä silminkääntötempun, joiden tarkoituksena on viranomaisten ja kansalaisten harhaan johtaminen. Merelle sijoitetut, ilman puhdistusta toimivat kalankasvatuslaitokset kuuluvat viimeisiin jäännöksiin ajalta, jolloin kenellä tahansa oli oikeus liata ympäristöä. On itsestään selvää, etteivät tuollaiset laitokset kuulu moderniin suomalaiseen yhteiskuntaan. Naapureiden välistä häiritsevää toimintaa on lainsäädännöllä rajoitettu jo ennen ympäristöongelmien ajankohtaistumista. Suunnitellun kalankasvatuslaitoksen puhdistamattomat jätevedet pääsevät rajoittamattomasti kulkeutumaan rantavesiimme ja tuhoaa niin uimavedet kuin kalastuksen. Toiminta aiheuttaa immission, jota ei voida jatkossa hyväksyä.

- 4) Ab Salmonfarm Oy:n on perustanut ja sen omistaa CC:n perhe. DD yhtiön nykyinen pääomistaja ja toimitusjohtaja toimii samalla Kemiönsaaren kunnan kunnanhallituksen puheenjohtajana. Siinä valossa ei olisi erityisen yllättävää, jos kunta tukisi yhtiön hakemusta. On erityisen tärkeää, että kyseinen mahdollinen jääviystilanne käsitellään oikeudellisesti varmallalla tavalla.

4) 4.1. on vastustanut rehumäärän lisäämistä. Vedenlaatu on välttävällä tasolla, eikä se ole parantunut nykyisellä rehumäärällä. Rehumäärää tulee tarkastella vuosittain vedenlaadun mittauksiin perustuvien tulosten pohjalta, ja jollei vedenlaatu parane tulee rehumäärää vastaavasti laskea. Millaisia ovat ne hakemuksessa mainitut toimenpiteet, joilla paikallisesti parannetaan vesienhoidon edistämistä? Vaikka käytettävä rehu olisikin Itämerestä, ei sen käyttäminen paranna vedenlaatua paikallisesti.

## Selitys

**1) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen** lausunnon on muun muassa todettu, että ei ole tapahtunut sellaista muutosta veden laadussa, että kalankasvatusta voitaisiin lisätä. Samalla todetaan, että itämerirehu on sinällään positiivinen asia ja sitä kannattaa edistää. Edelleen todetaan kuitenkin, ettei Itämerirehunkäyttö voi vaikuttaa yksittäiseen ympäristölupaan. Hakija on selityksessään todennut, ettei ymmärrä ELY-keskuksen kantaa Itämerirehuasiassa. Miten konkreettinen ravinteiden poistaminen Saaristomereltä (silakan kalastaminen lähialueelta, sen jatkojalostaminen kalajauhoksi ja edelleen kalarehuksi) ei vaikuttaisi yksittäiseen kalaviljelylupahakemukseen samalla alueella? Vai pitäisikö Itämerirehun käyttö vaikuttaa kaikkien myönnettävin ympäristölupien kokoon, riippumatta siitä, jos laitos käyttää itämerirehua vai ei? Valtionneuvoston tavoitteet tuplata kalankasvatuksen määrä

pitää myös muistaa. Hakija esittää, että ympäristölupa myönnetään niin että Itämerirehun käyttö suosii hakijaa.

**2) Liikenneviraston meriväyläyksikön** lausunnon johdosta hakija on todennut, että kalankasvatuslaitos merkitään lausunnon mukaisesti.

**Muistutuksessa 3)** on kuvailtu yleisesti Saaristomeren ja koko Itämeren tilaa ja sitä, miten kalakannat ovat heikentyneet ja pohjakaasvillisuus muuttunut. Tämä on valitettava kehitys, mutta se ei ole yksittäisen toimijan tai laitoksen syytä. Mutta kaikki toimijat, kalanviljelijät mukaan lukien ovat vuosikymmenien aikana tehneet paljon toimia vähentääkseen vesistövaikutuksia. Ja tämän työn kuuluu tietenkin jatkaa. Muistuttaja on myös sitä mieltä, että veden vaihtuvuus olisi kalanviljelypaikalla huono. Viranomaiset ovat kuitenkin todenneet veden vaihtuvuuden olevan riittävä nykyisellä paikalla. Muistutuksen muut osat perustuvat pitkälti väärinkäsityksiin ja niihin on jo alkuperäisessä hakemuksessa vastattu ennakkoon.

**Muistutuksen 4)** osalta hakija on todennut, että uudenaikaisella tehokkaalla kalanviljelyllä, joka käyttää kalarehua, joka on tehty lähialueen raaka-ainesta ja sisältää vähän fosforia ja typpeä, on huomattavasti ympäristöystävällisempi ja vähäpäästöisempi kuin aikaisemmin. Kalaviljelyssä saavutetaan myös suuri myönteinen vaikutus tehokkaalla ruokinnalla, jolla saavutetaan matala rehukerroin, kun kala ottaa suurimman osan rehusta talteen. Rehun käytöstä pidetään kirjaa ja sitä valvotaan.

Hakija on edelleen yhteisesti todennut, että Itämerirehun käytöllä on suora vaikutus Itämeren ravinnekuormitukseen ja sillä tulisi asiallisesti olla positiivinen vaikutus myös kasvatuslupien suuruuteen. Eli kalankasvatuksen ympäristölupien sallimaa rehujen sisältämän fosforin ja typen määrää pitäisi korottaa, niin että Suomessa voidaan kasvattaa reilusti enemmän kalaa, kun käytetään Itämerirehua. Tämä koskee varsinkin kalanviljelylaitoksia, jotka sijaitsevat silakan troolausalueella, kuten Granholmenin kalankasvatuslaitos. Nykyisellä tuotantotekniikalla kalarehun kalaraaka-aineet voidaan jäljittää kalastusruutuihin, jotka esimerkiksi sijaitsevat kalankasvatuslaitoksen lähialueella. Selityksessä ehdotetaan, että Granholmenin kasvatuslaitokselle myönnetään hakemuksen mukaan ympäristölupa kalankasvatukselle käyttäen Itämerirehua, joka sisältää maksimissaan 2 070 kg fosforia ja 17 025 kg typpeä vuodessa.

Hakija on pitänyt hyvänä lausunnossa esitettyä, että kalankasvatuskassien pinta-alaa voidaan suurentaa hakemuksen mukaan ja että lupa voidaan myöntää toistaiseksi voimassa olevana.

Vanhassa ympäristöluvassa tyellä ja fosforilla on eri painoarvo, luvassa mainittu maksimityppimäärä on nykyrehuilla määräävässä/rajoittavassa asemassa. Hakija esittää, että kalarehun sisältämää maksimityppisisältöä korotetaan prosentuaalisesti enemmän, kuin mitä fosforisisältöä korotetaan, riippumatta siitä, jos käytetään itämerirehua tai normaalia kalarehua.

## ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

### Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Ab Salmonfarm Oy:lle luvan verkkoaltaiden pitämiseen meressä ja luvan kalojen kasvattamiseen Stora ja Lilla Granholmenin välisessä salmessa yhteisellä vesialueella 322-528-876-10 ja kalojen talvisäilytykseen Kasnäsin niemen itäreunalla hakijan omistamaan kiinteistöön Kasnäs lax 322-498-4-53 kuuluvalla vesialueella tämän päätöksen liitteen 2 osoittamilla paikoilla.

Luvan saajan on noudatettava ympäristönsuojelulain ja vesilain säännöksiä sekä seuraavia lupamääräyksiä:

### Lupamääräykset

#### Rakenteet ja laitteet

1. Verkkoaltaiden yhteenlaskettu pinta-ala saa olla enintään 3 500 m<sup>2</sup>.

Talvisäilytyspaikalla saadaan säilyttää verkkoaltaita 1.11.–15.5. välisenä aikana. Altaiden pinta-ala saa olla enintään 3 500 m<sup>2</sup>.

2. Kalankasvatustoimintaan liittyvät rakenteet ja laitteet on pidettävä asianmukaisessa kunnossa. Verkkoaltaat on ankkuroitava niin, että ne pysyvät suunnitellulla paikalla eivätkä aiheuta vesiliikenteelle tai merialueen muulle käytölle vältettävissä olevaa haittaa.

3. Verkkoaltaat on merkittävä Liikenneviraston ohjeiden mukaisesti. Altaiden sijainnista ja merkinnästä samoin kuin niiden myöhemmästä poistamisesta on tehtävä karttaliittein varustettu ilmoitus Liikenneviraston meriväyläyksikölle.

#### Toiminta ja päästöt

4. Laitosta on hoidettava siten, että kalankasvatuksen ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset. Laitoksen toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu melu- eikä hajuhaittoja ympäristölle.

5. Kalankasvatuksessa vuosittain käytettävä rehu saa sisältää enintään 1 200 kg fosforia ja enintään 10 000 kg typpeä.

Talvisäilytyksessä olevia kaloja ei saa ruokkia.

Tavoitteena on, että ominaispäästö kalankasvatuksessa ei ylitä 5,5 g fosforia eikä 40 g typpeä kasvatettavaa kalakiloa kohti.

Ominaispäästöarvot lasketaan vähentämällä vuosittain käytettävän rehun ravinnemäärästä kalan lisäkasvuun sitoutunut ravinnemäärä ja jakamalla näin saatu erotus kalan vuotuisella lisäkasvulla. Kasvatetussa kalassa on 0,40 % fosforia ja 2,75 % typpeä.

### **Jätehuolto**

6. Kuolleet kalat on kerättävä talteen ja kompostoitava tai toimitettava laitokseen, jolla on asianmukainen lupa käsitellä nämä jätteet. Kuolleet kalat on käsiteltävä eläinjätteen käsittelystä annettujen säädösten mukaan.

7. Laitosta on muutoinkin hoidettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Jätteet on lajiteltava ja varastoitava asianmukaisesti sekä toimitettava hyötykäyttöön, käsiteltäviksi tavanomaisen jätteen tai vaarallisen jätteen käsittelypaikoille.

### **Häiriö- ja muut poikkeustilanteet**

8. Kalankasvatukseen liittyvistä merkittävistä häiriö- ja poikkeustilanteista on ilmoitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen ja Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Häiriö- ja poikkeustilanteiden syyt on välittömästi selvitettävä sekä havaitut viat ja häiriötekijät on korjattava viipymättä.

9. Jos laitoksella olevissa kaloissa todetaan tai on syytä epäillä olevan eläintautilain nojalla vastustettavaa kalatautia tai muuta tarttuvaa kalatautia, jota ei yleensä esiinny Suomessa, asiasta on ilmoitettava joko kunnan tai aluehallintoviraston eläinlääkärille ja ryhdyttävä muihin tarvittaviin toimenpiteisiin.

Vakavissa kalatautitapauksissa on ilmoitus tehtävä myös Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueelle.

### **Tarkkailu ja raportointi**

10. Laitoksen vastuullisen hoitajan nimi yhteystietoineen on ilmoitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueelle.

11. Laitoksen toiminnasta on pidettävä hoitopäiväkirjaa. Päiväkirjaan on merkittävä tiedot

- altaiden tuomisesta paikalle ja niiden poisviennistä,
- käytössä olevien altaiden tilavuudesta ja pinta-alasta,
- laitokseen tuodun ja siitä poistetun kalan määrästä,
- laitoksella käytetyn rehun määrästä ja laadusta,
- laitoksella tapahtuvan verestyksen yhteydessä tulevan veren, kuolleiden kalojen ja muiden jätteiden määrästä, laadusta ja niiden käsittelystä sekä toimittamisesta edelleen,

- mahdollisista kalataudeista ja kalakuolemista sekä käytetyistä lääkkeistä ja muista kemikaaleista,
- laitoksella käytettävien rehujen ja kemikaalien varastoinnista sekä
- muista seikoista, jotka vaikuttavat päästöjen seurantaan ja ohjaukseen.

Hoitopäiväkirja on säilytettävä viiden vuoden ajan ja vaadittaessa esitettävä viranomaisille.

Edellistä vuotta koskeva yhteenveto on toimitettava vuosittain helmikuun loppuun mennessä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen esittämällä tavalla. Muutkin tarpeelliset tiedot ja selvitykset on vaadittaessa annettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle hoitopäiväkirjoissa ja yhteenvedoissa esitettyjen tietojen luotettavuuden tarkistamiseksi.

12. Kalankasvatuksen vaikutuksia merialueella on tarkkailtava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen hyväksymällä tavalla. Tarkkailu voidaan suorittaa yhteistarkkailuna alueen muiden tarkkailuvelvollisten kanssa.

Ehdotus tarkkailuohjelmaksi on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Tarkkailujen tulokset on toimitettava tarkkailuohjelmassa määrättyin ajoin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja kalatalousviranomaiselle sekä Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tarkkailutiedot on vaadittaessa annettava myös asianosaisille nähtäviksi.

### **Toiminnan lopettaminen**

13. Jos kalankasvatuslaitos lopettaa toimintansa pysyvästi, kalankasvatukseen liittyvät rakenteet kuten ankkuripainot, köydet, kalankasvatusaltaat ja -kehikot on poistettava vesialueelta mahdollisimman pian. Toiminnan lopettamisesta on tehtävä karttaliittein varustettu ilmoitus Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Liikennevirastolle kahden kuukauden kuluessa toiminnan lopettamisesta.

Merialueen tarkkailua tulee jatkaa lopettamisen jälkeisen vuoden jälkeen vähintään kaksi kalenterivuotta. Asianomainen viranomais voi tämän päätöksen estämättä myöhemmin muuttaa tarkkailuohjelmaa jälkitarkkailun osalta.

### **Luvan voimassaolo**

Lupa on voimassa 31.12.2029 saakka.

Jos luvan saajan on tarkoitus jatkaa kalankasvatustoimintaa ja kalojen talvisäilytystä vielä vuoden 2029 jälkeen, on uusi lupahakemus saatettava viireille aluehallintovirastossa viimeistään 31.10.2028.

Mikäli hakemus saatetaan viireille määräajassa, tämä lupa on voimassa siihen saakka, kunnes hakemuksen perusteella annettu päätös on saanut lainvoiman, edellyttäen, että luvan haltijalla on oikeus kalankasvatusta varten tarvittavaan vesialueeseen. Lupahakemukseen tulee muun ohella liittää yhteenveto käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailuista sekä selvitys mahdollisuuksista siirtää kalankasvatustoiminta merialueen tila ja käyttö huomioon ottaen suotuisampaan paikkaan.

Tarvittaessa aluehallintovirasto voi, mikäli ympäristönsuojelulain (527/2014) 89 ja 93 §:ien edellytykset täyttyvät, muuttaa lupaa tai valvontaviranomaisen aloitteesta peruttaa luvan.

## **Edunmenetykset**

Kalankasvatuksesta ja kalojen talvisäilytyksestä, kun toimintaa harjoitetaan lupamääräysten mukaisesti, ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä eikä ympäristövahinkojen korvaamisesta annetun lain mukaan korvattavaa vesien pilaantumista.

## **Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen**

Jos asetuksella annetaan määräyksiä, jotka ovat ankarampia kuin tämän päätöksen lupamääräykset tai luvasta poikkeavia määräyksiä luvan voimassaolosta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

## **RATKAISUN PERUSTELUT**

### **Lupaharkinta**

#### **Vaikutukset vesialueeseen ja sen käyttöön**

Laitoksen ravinnekuormitus on pienentynyt 2000-luvun alusta fosforin osalta noin 35 % ja typen osalta noin 28 %. Viimeisen kymmenen vuoden aikana laitoksen vuotuinen ravinnekuormitus on pysynyt jotakuinkin samana. Vuosina 2012–2016 fosforikuormitus on ollut keskimäärin noin 520 kg ja typpi-kuormitus noin 4 700 kg vuodessa.

Laitospaikka sijaitsee välisaaristossa Stora ja Lilla Granholmenin välisessä salmessa. Laitosta ympäröivät melko avoimet merialueet, joissa syvyys vaihtelee pääasiassa 15 ja 41 m:n välillä. Sijainnin ansiosta virtaukset alueella ovat melko hyvät, mutta vaihteleva vedensyvyys haittaa pohjanläheisten vesimassojen vaihtuvuutta.

Koska alueella ei ole muita pistekuormittajia, voidaan pohjien tilan laitoksen lähialueella arvioida kuvastavan kalankasvatuksen vaikutuksia. Asemista

331S on luokiteltu puoliterveeksi/pulilikaantuneeksi, asemat 330 ja 332 puolilikaantuneiksi ja 333 likaantuneeksi. Mustat sedimenttikerrokset ja rikkivedyn haju kuvaavat hapen vajausta pohjan läheisissä vesikerroksissa. Aiemmin vuosina 2000 ja 2003 asemat 330, 332 ja 333 luokiteltiin puoliterveiksi.

Granholmenin lähialueen tila on ollut pintavesien ekologisen tilan perustella tyydyttävä. Vuosien 2011–2017 näytteenottojen perusteella kokonaisfosforin pitoisuus on vaihdellut 13 µg/l:n ja 33 µg/l:n välillä (keskiarvo noin 25 µg/l) ja kokonaistypen pitoisuus 250 µg/l:n ja 580 µg/l:n välillä (keskiarvo noin 390 µg/l). Kokonaisfosfori- ja -typpipitoisuudet ovat olleet keskimäärin laitoksen lähialueella hieman suurempia kuin laitoksen itä- ja luoteispuolella. Ekologisesti hyvässä tilassa olevan lounaisen välisaariston pintavesityypissä kokonaisfosforipitoisuuden tulisi olla enintään 20 µg/l, typpipitoisuuden enintään 310 µg/l. Keskimääräinen klorofyllipitoisuus on vaihdellut välillä 4,4–4,7 µg/l. Klorofyllipitoisuuksissa ei ole nähtävissä selvää muutosta laitoksen lähellä eikä vertailualueilla.

Vuosien 2011–2018 aikana kokonaisfosforipitoisuus on kehittynyt huonompaan suuntaan sekä lähialueella että vertailualueilla ja pitoisuuksien kasvaminen on ollut suurempaa lähialueella kuin vertailualueilla. Kokonaistyyppipitoisuuksien osalta kehitys on ollut myönteistä eli pitoisuudet ovat pienentyneet, mutta myönteinen kehitys on ollut selvempää vertailualueilla.

Päällyslievien kasvua tutkittiin kahtena kahden viikon pituisena jaksana heinä-elokuussa 2010. Ensimmäisen jakson jälkeen Granholmin alueella klorofyllimäärä oli alustojen keskiarvona asemittain 1,5–4,6 mg/m<sup>2</sup> ja toisen jakson jälkeen 5,8–21,0 mg/m<sup>2</sup>. Kalankasvatustoiminnan vaikutus näkyi molempien jaksojen jälkeen laitoksen itäpuolella, mutta vaikutusalueen laajuutta ei pystytty tarkemmin rajaamaan.

### **Hakemuksen mukainen ja nykyinen päästö**

Hakemuksen vaihtoehdon 1) mukaan, jossa rehu voidaan vapaasti valita, kalankasvatuksen laskennallinen ravinnepäästö mereen on noin 700 kg fosforia ja noin 5 800 kg typpeä vuodessa.

Hakemuksen vaihtoehdon 2) mukaan käytetään ainoastaan niin sanottua itämerirehua, jolloin kalankasvatuksen laskennallinen ravinnepäästö mereen on noin 1 000 kg fosforia ja noin 8 700 kg typpeä vuodessa.

Laitoksen keskimääräinen vuotuinen kuormitus on vuosina 2012–2016 ollut fosforin osalta 520 kg ja typen osalta 4 700 kg. Laitoksen toiminnasta ei ole todettu aiheutuneen merkittäviä haitallisia vaikutuksia vesien virkistyskäyttöön, vesiliikenteeseen tai muuhun vesien käyttöön. Toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia veden ravinnetasoon sekä päällyslieviin ja merenpohjaan voidaan kuitenkin havaita laitoksen lähialueella. Haitalliset vaikutukset vesialueen tilaan kasvaisivat, jos päästöt olisivat tähän mennessä toteutunutta suuremmat.

Kaloja ei ruokita talvisäilytyksen aikana, joten kalojen talvisäilytyksestä aiheutuvat päästöt ovat pieniä eivätkä ne sanottavasti vaikuta vedenlaatuun tai muutoin vesiympäristöön.

### **Vaikutukset Natura- ja luonnonsuojelualueisiin**

Hankealueen lähellä ei sijaitse Natura- tai luonnonsuojelualueita.

### **Vesiviljelyn sijainninhjaus**

Hankealue ei sisälly vesiviljelyn kansallisessa sijainninhjaussuunnitelmassa mainittuihin vesialueisiin. Laitoksen eteläpuolella noin 500 m:n etäisyydellä sekä pohjoispuolella noin 1 000 m:n etäisyydellä on sijainninhjaussuunnitelmassa tunnistettua aluetta, johon voitaisiin keskittää alle 200 000 kg:n vuosituotannon laitos.

### **Vesien- ja merenhoitosuunnitelma**

Kyseessä on 1980-luvulla alkanut kalankasvatustoiminta samalla paikalla. Aluetta koskevan Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vuosien 2016–2021 vesienhoitosuunnitelman mukaan kalankasvatuksen kuormitusta tulee vähentää erityisesti niillä alueilla, joilla ekologinen tila on hyvää huonompi tai tila uhkaa heikentyä kalankasvatuksen kuormituksen johdosta, ja joilla vesistöjen tilaa voidaan parantaa kalankasvatuksen kuormituksen alentamisella. Uusi kalankasvatus tulee suunnata kansallisen vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelman mukaisille kalankasvatukseen soveltuville alueille. Laitosta ympäröivä merialue kuuluu lounaisen välisaariston pintavesityyppiin ja Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston rannikkovesimuodostumaan. Vesimuodostuman ekologinen tila on tyydyttävä, kuten lähes koko Saaristomeren. Vesienhoidon tavoitteena on, että Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston vesimuodostuman tila on hyvä viimeistään vuoteen 2027 mennessä.

Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelman 2016–2021 yleisistä ympäristötavoitteista kalankasvatusta koskee erityisesti rehevöitymisen vähentäminen. Suunnitelman mukaan merenhoidon tavoitteiden saavuttamisen kannalta erityisesti vähemmän kuormittavien laitostyyppien kuten kiertovesilaitosten kehittäminen on tärkeää ja sen lisäksi tavoitteeksi tulee ottaa siirtyminen Itämeren kalasta ja Itämeren alueella kasvatetusta kasviraaka-aineesta valmistetun rehun käyttöön.

### **Laitoskoko**

Verkkoaltaissa tapahtuvan kalankasvatuksen päästöjä voidaan rajoittaa vain käytettyjen rehujen ravinnesisältöihin ja kalojen ravinteiden käytön tehokkuuteen vaikuttamalla. Toiminnan luonteesta johtuen on aluehallintovirasto antanut päästöjä koskevan määräyksen ympäristönsuojelulain 52 §:n 2 momentin mukaisesti tuotannossa käytettävästä ravinnosta rajoittamalla rehun ravinnesisältöä. Kun otetaan huomioon toiminnan vaikutukset vesi-

alueeseen ja sen käyttöön sekä vesienhoito- ja merenhoitosuunnitelmien toteuttamismahdollisuuksiin sekä kalankasvatustoiminnan päästöjen vähentämiseen liittyvien toimien kehittyminen, aluehallintovirasto on määrännyt raja-arvot rehun ravinnesisällölle siten, etteivät päästöt kasva siitä, mitä Vaasan hallinto-oikeus on 27.5.2010 antamassa päätöksessä nro 10/0274/2 arviointiin.

Kalankasvatuksessa kalojen ruokintaan käytettävä rehu saa sisältää enintään 1 200 kg fosforia ja enintään 10 000 kg typpeä vuodessa. Hakemuksen mukaan laitoksella voidaan tuottaa ensimmäisen kesän poikasia tai teuras-kalaa. Laitoksen huolellinen ja ammattitaitoinen hoito (rehukerroin 1,10 teuraskalalla ja 0,9 poikasilla) sekä vähäravinteisten rehujen (fosforipitoisuus 0,80 % teuraskalalla ja 0,90 % poikasilla sekä typpipitoisuus 6,0 % teuraskalalla ja 7,0 % poikasilla) käyttö ympäristön kannalta parhaan käytännön periaatteen (BEP) mukaisesti mahdollistavat kalojen lisäkasvun suuruudeksi noin 140 000–160 000 kg vuodessa. Kalaan sitoutuvan fosforin määrä on 4,0 g/kg ja typen määrä 27,5 g/kg. Toiminnasta aiheutuvat laskennalliset ravinnepäästöt ovat 610–670 kg fosforia ja 5 700–5 800 kg typpeä vuodessa riippuen kasvatettavan kalan koosta ja käytettävän rehun ravinnepitoisuudesta.

Vanhaan lupaan perustuvat laskennalliset päästöt pysyvät tämän luvan mukaisesti muuttumattomina. Laitoksen vuosien 2012–2016 keskimääriäisiin päästöihin verrattuna fosfori- ja typpipäästöt lisääntyvät noin 20 %.

Edellä esitetyllä tavalla mitoitettujen laitosten päästöt eivät vaikeuta Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuosille 2016–2021 asetettujen tavoitteiden saavuttamista eivätkä Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelman 2016–2021 toteuttamista.

### **Itämerirehun huomioon ottaminen**

Ajatus Itämerirehusta saatavasta ympäristöhyödyistä perustuu siihen, että kalarehussa käytettävä Itämeren ulkopuolelta tuotava kalajauho korvataan Itämerestä pyydetystä kalasta tehdyllä kalajauholla. Kalajauhon raaka-aineena olisi silakka ja kilohaili, joiden kalastus perustuu vuosittain määrättäviin kiintiöihin. Vuonna 2019 Suomen kalastuskiintiö silakan osalta on noin 110 000 tonnia ja kilohailin osalta 14 000 tonnia. Näistä kiintiöistä noin 10 000 tonnia silakan osalta ja 1 000 tonnia kilohailin osalta on varattu Ahvenanmaan maakunnalle. Kiintiöt vaihtelevat vuosittain ja niissä on ollut viimeiset vuodet laskeva trendi. Ympäristöhyöty konkretisoituu Itämeren laajuisesti vain, jos itämerirehun valmistamiseen käytettäisiin kalaa, jota ei muuten kalastettaisi. Kiintiöidyissä kalalajeissa ei näin oletettavasti tapahdu.

Taulukko 3. Suomen silakka ja kilohailikiintiöt (tonnia) viime vuosina.

	<b>Kilohaili Itämeri</b>	Silakka Poh- janlahti	Silakka Itäme- ren pääallas ja Suomenlahti	<b>Silakka yhteensä</b>
<b>2019</b>	14 000	73 000	37 000	110 000
<b>2018</b>	16 000	62 000	55 000	135 000
<b>2017</b>	13 000	116 000	42 000	158 000
<b>2016</b>	11 000	132 000	41 000	173 000
<b>2015</b>	11 000	130 000	36 000	166 000

Granholmenin kalankasvatuslaitoksen lähialueella ja koko Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston rannikkovesimuodostumassa ei ole silakan tai kilohailin troolikalastusalueita. Alueelta ei kalasteta merkittäviä määriä silakkaa tai kilohailia myöskään muilla pyydyksillä. Kun itämerirehuksi käytettävää kalaa ei poisteta hankkeen vaikutusalueelta, ei kalarehun vaihtaminen itämerirehuksi vaikuta mitenkään paikallisiin olosuhteisiin tai hyvän ekologisen tilan saavuttamiseen kyseisessä vesimuodostumassa.

Ympäristönsuojelulain mukaisessa luvituksessa otetaan huomioon kyseisen toiminnan aiheuttamat päästöt ja niiden paikalliset vaikutukset. Vesienhoidossa tarkastelussa on kulloinenkin vesimuodostuma. Yksittäisen toiminnan luvitus ei siten voi nojata laskelmiin Itämeren tai Saaristomeren mittakaavassa tapahtuvasta ravinteiden kierrätyksestä. Ympäristönsuojelulaki ei myöskään sisällä yleisiä kompensatiota tarkoittavia pykäliä, kalatalousvelvoitteita lukuun ottamatta.

Edellä olevan perusteella ei tässä luvassa voida ottaa huomioon hakijan esittämällä tavalla itämerirehun käyttöä. Sinänsä muualta tuodun kalajauhon korvaaminen kalarehuissa Itämerestä pyydetystä kalasta valmistetulla kalajauholla on Itämeren mittakaavassa positiivinen seikka.

### **Vesilain mukaiset lupaedellytykset**

Laitosta varten tarvittava vesialue on voimassa olevan vuokrasopimuksen perusteella luvan saajan hallinnassa. Ab Salmonfarm Oy ja vesialueen hallintaoikeuden omaavan tahon välinen vuokrasopimus on voimassa 31.12.2023 jonka jälkeen se jatkuu toistaiseksi voimassa olevana. Sopimuksen irtisanomisaika on 12 kuukautta.

Luvan myöntämisen edellytykset vesilain mukaan ovat olemassa, koska kalankasvatusalaiden pitämisestä meressä yksityiselle edulle saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituihin menetyksiin.

## Ympäristönsuojelulain mukaiset lupaedellytykset

Luvan myöntämisen edellytykset ympäristönsuojelulain mukaan ovat olemassa, koska kalankasvatuksesta ja kalojen talvisäilytyksestä, kun se toteutetaan lupamääräysten mukaisesti, ei aiheudu terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasi- tusta. Toiminta täyttää jätelain ja -asetuksen vaatimukset.

### Lupamääräykset

Lupamääräyksessä 1 verkkoaltaiden enimmäispinta-ala on määrätty hakemuksen mukaisesti.

Rakenteita koskevat lupamääräykset 1–3 ovat tarpeen vesiliikenteelle ja vesialueen muulle käytölle aiheutuvien haittojen estämiseksi.

Merialueen pilaantumisen ehkäisemiseksi ja toiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten vähentämiseksi annetaan lupamääräykset 4–7. Ominaispäästöjä koskeva tavoitteellinen raja-arvo on tarpeen sen varmistamiseksi, että luvan saaja hoitaa laitosta ympäristön kannalta parhaan käytännön periaatteen (BEP) mukaisesti myös silloin, kun laitos toimii vajaalla kapasiteetilla.

Jätteen haltijaa koskevat jätelain 28 §:n mukaiset yleiset huolehtimisvelvollisuudet jätehuollon järjestämisestä. Jätteistä annetut lupamääräykset 6 ja 7 koskevat näitä velvollisuuksia.

Lupamääräykset 8 ja 9, jotka koskevat häiriö- ja muita poikkeustilanteita, ovat tarpeen haittojen ennaltaehkäisyn kannalta.

Tarkkailu- ja raportointimääräykset 10–12 ovat tarpeen päästöjen ja niiden vaikutusten selvittämiseksi, valvontaa varten, ennakoimattomien vahinkojen varalta sekä uutta lupahakemusta varten tehtävää selvitystä varten.

Lupamääräys 13 on annettu mahdollista toiminnan lopettamista silmällä pitäen.

### Luvan voimassaolo

Lupa on määräaikainen, koska laitos sijaitsee alueella, jonka tila on hyvää huonompi ja jotta voidaan arvioida toiminnan vaikutuksia vesienhoitosuunnitelmassa asetetun tavoitetilän saavuttamiseen sekä merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelman toteuttamiseen. Tulevaisuudessa voi lisäksi olla tarpeen arvioida laitoksen sijaintia vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelman mukaisesti. Uuden hakemuksen käsittelyn yhteydessä toiminnan edellytykset voidaan arvioida uudelleen ottaen huomioon päästöjen vaikutukset me-

rialueella sekä muista syistä aiheutuvat muutokset, mahdollisuudet vähentää päästöjä kalankasvatuksen kehittymisen myötä sekä luvan saajan oikeudet laitosta varten tarvittavaan vesialueeseen. Voimassaoloaika on riittävän pitkä, jotta kalankasvatustoimintaa voidaan kehittää vaarantamatta toiminnan taloudellista kannattavuutta.

Mikäli vuokrasopimus irtisanotaan, toimintaa ei voida jatkaa.

#### Lainkohdat

Vesilaki (587/2011) 3 luvun 4 §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 47, 48, 49, 51, 58, 62, 63, 64, 70 ja 87 §

#### VASTAUKSET LAUSUNTOIHIN, MUISTUTUKSIIN JA VAATIMUKSIIN

Aluehallintovirasto ottaa **Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen** lausunnon pääosin huomioon ratkaisussaan. Lupa on kuitenkin myönnetty määräaikaisena, koska kasvatusta ei tarkkailussa saatujen tietojen mukaan sijoitu alueellisesti erityisen hyvin. Myös sijainninhjaussuunnitelmassa on tunnistettu kalankasvatukseen paremmin soveltuvia alueita lähellä nykyistä laitospaikkaa.

**Liikenneviraston meriväyläyksikön** lausunnossa esitetty on otettu huomioon lupamääräyksissä.

**Muistuttajan 3)** osalta todetaan, että luvan myöntämisen edellytykset ovat olleet olemassa ratkaisun mukaiselle toiminnalle ja siitä aiheutuville päästöille. Ratkaisun perustelut on luettavissa edellä. Ratkaisu on päästöjen osalta edellisen luvan mukainen, eikä ravinnemäärien lisäyksiä ole myönnetty hakemuksessa esitetyllä tavalla. Siltä osin kuin hakemus koski itämerirehun käyttöä ja sen perusteella käytettävien rehumäärien ja niiden sisältämien ravinnemäärien kasvattamista hakemus hylättiin. Lupa on myönnetty määräaikaisena ja seuraavaan mahdolliseen lupahakemukseen on määrätty liitettäväksi selvitys mahdollisuudesta kasvatustoiminnan siirtämiseksi merialueen tila ja muu käyttö huomioon ottaen suotuisampaan paikkaan.

Aluehallintovirasto ottaa huomioon **muistuttajan 4)** vaatimuksen siitä, ettei kalankasvatuksessa käytettävän rehun määrää lisätä ja ettei itämerirehun käyttöä oteta huomioon, edellä ratkaisusta ja sen perusteluista ilmenevällä tavalla.

#### KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 11 345 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Kalankasvatustoiminta edellyttää ympäristönsuojelulain mukaisen luvan ja verkkoaltaiden sijoittaminen vesialueelle vesilain mukaisen luvan. Ympäristönsuojelulain 47 §:n mukaan ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset hakemukset on tällöin käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä.

Käsittelymaksu määräytyy aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (997/2017) ja sen liitteenä olevan maksutaulukon mukaisesti. Asetusta sovelletaan hakemuksiin, jotka on pantu vireille vuonna 2018. Kalankasvatusta koskevan ympäristöluvan käsittelymaksu silloin, kun kalojen lisäkasvu on yli 100 000 kg/a, on 19 100 euroa ja vesitalousluvan käsittelymaksu 3 590 euroa (muu vesilain 3 luvun mukainen hanke). Koska kysymyksessä on ympäristönsuojelulain 47 §:n mukaisessa yhteiskäsittelyssä käsiteltävä määräaikaisen luvan mukaisen toiminnan jatkamista koskeva asia, peritään hakemuksen käsittelystä maksu, jonka suuruus on puolet taulukon mukaisesta ympäristöluvan maksusta ja puolet vesitalousluvan maksusta.

## **PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN**

**Päätös** Ab Salmonfarm Oy  
Kemiönsaaren kunta  
Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomainen  
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat vastuualue  
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen  
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom  
Suomen ympäristökeskus

### **Ilmoitus päätöksestä**

Listan dpoESAVI-1881-2018 mukaan.

### **Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja internetissä**

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Kemiönsaaren kunnan virallisella ilmoitustaululla. Päätös julkaistaan internetissä aluehallintoviraston internet-sivulla osoitteessa [www.avi.fi/lupa-tietopalvelu](http://www.avi.fi/lupa-tietopalvelu).

**MUUTOKSENHAKU**

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

**Liitteet**

- 1) Valitusosoitus
- 2) Laitoksen sijainti kartalla

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvokset Juha Helin ja Ville Salonen. Asian on esitellyt Ville Salonen.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

**VALITUSOSOITUS**

**Valitusviranomainen** Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

**Valitusaika** Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **4.4.2019**.

**Valitusoikeus** Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

**Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)

**Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

**Valituksen toimittaminen**

**Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.** Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

**Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.**

**Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot**

käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
puhelin:	029 56 42780
faksi:	029 56 42760
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

**Oikeudenkäyntimaksu** Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmä-kohmainen.

## LAITOSALUEEN JA TALVISÄILYTYSALUEEN SIJAINTI

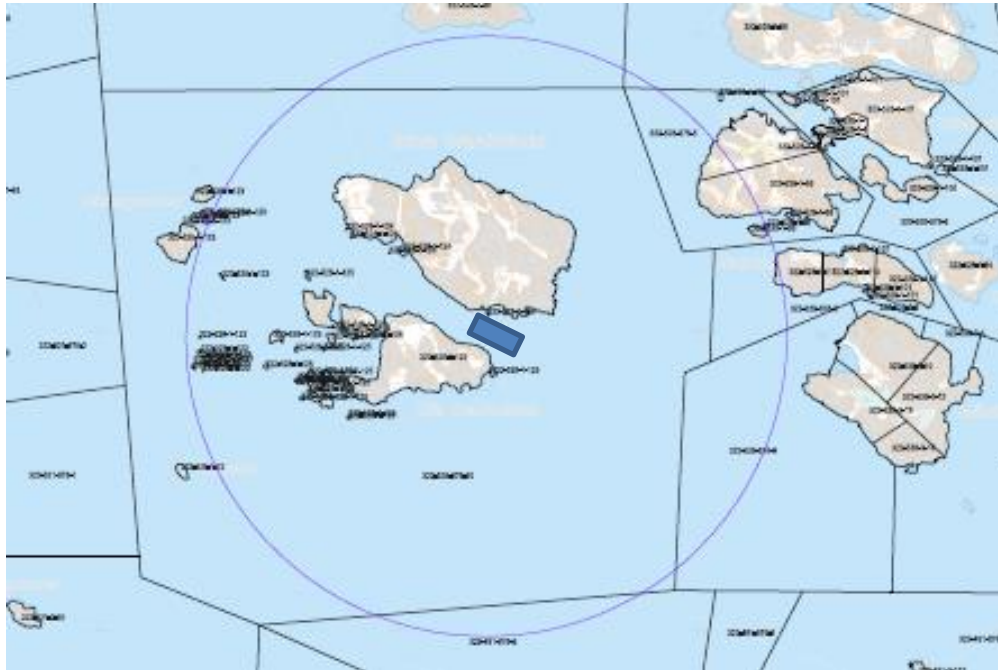
Laitos sijoittuu seuraavien kulmapisteiden (koordinaatit ETRS-TM35FIN) muodostamalla alueella:

N: 6656066.131, E: 259228.585

N: 6656009.881, E: 259190.085

N: 6655959.381, E: 259406.085

N: 6655894.335, E: 259367.335



Talvisäilytysalueen sijainti Kasnäsinniemen itäreunalla

